

4

Tijdelijke en permanente verschillen

Opgave 4.1

(latente belastingverplichtingen)

1. Het verschil is een belastbaar tijdelijk verschil. Dit verschil wordt zo genoemd omdat het leidt tot een latente belastingverplichting.
2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	500.000*	
Aan	095	Latente belastingverplichting		100.000
Aan	195	Te betalen Vpb		400.000

* 20% van € 2.500.000 = € 500.000

Opgave 4.2

(latente belastingverplichtingen)

1. Het verschil is ontstaan door een belastbaar tijdelijk verschil in 2023, en blijft dus een belastbaar tijdelijk verschil.
2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	700.000*	
	095	Latente belastingverplichting	60.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		760.000

* 20% van € 3.500.000 = € 700.000

Opgave 4.3

(latente belastingverplichtingen)

1. Het verschil in afschrijvingen is ontstaan door een belastbaar tijdelijk verschil in 2023, en blijft dus een belastbaar tijdelijk verschil. De vorming van een HIR is ook een belastbaar tijdelijk verschil.
2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	240.000	
	095	Latente belastingverplichting	20.000*	
Aan	195	Te betalen Vpb		260.000

* De toevoeging aan de HIR leidt tot een toevoeging aan de latente belastingverplichting (voorziening Vpb) van 20% van € 100.000. Het verschil in afschrijving leidt tot een afboeking op de latente belastingverplichting van 20% van € 200.000. Per saldo is er dus een afboeking van 20% van € 100.000 = € 20.000.

Opgave 4.4

(latente belastingvorderingen; overige tijdelijke verschillen)

1. Het verschil van de toevoeging aan de reorganisatievoorziening is een verrekenbaar tijdelijk verschil. Dit verschil wordt zo genoemd omdat het leidt tot een latente belastingvordering, oftewel tot een latente belastingclaim. Het verschil in afschrijving op goodwill op aandelen is een overig tijdelijk verschil. Dit verschil wordt zo genoemd omdat het niet leidt tot een latentie. De overige tijdelijke verschillen hebben vooral betrekking op deelnemingen en wat daarmee samenhangt, zoals goodwill op aandelen. Op deze posten is namelijk de deelnemingsvrijstelling van toepassing.
2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	86.000*	
	096	Latente belastingvordering	10.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		96.000

* 20% van € 430.000 = € 86.000

Een overig tijdelijk verschil heeft invloed op de belastingdruk. Deze is nu $\text{€ } 86.000 / \text{€ } 400.000 \times 100\% = 21,5\%$.

Opgave 4.5

(latente belastingvorderingen; overige tijdelijke verschillen)

1. Het verschil dat betrekking heeft op de reorganisatiekosten is een verrekenbaar tijdelijk verschil, omdat het in voorgaande jaren is ontstaan als een verrekenbaar tijdelijk verschil. Het verschil in winst van de deelneming is door de deelnemingsvrijstelling een overig tijdelijk verschil.

2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	110.000*	
Aan	096	Latente belastingvordering		16.000
Aan	195	Te betalen Vpb		94.000

* 20% van (€ 650.000 -/- € 100.000) = € 110.000

Een overige tijdelijk verschil heeft invloed op de belastingdruk. Deze is
 $\text{€ } 110.000 / \text{€ } 650.000 \times 100\% = 16,9\%$.

Opgave 4.6

(latente belastingvorderingen door compensabele verliezen; te verrekenen verliezen op de balans)

1. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2023:

	170	Te vorderen Vpb	30.000*	
	096	Latente belastingvordering	130.000	
Aan	990	Belastingen		160.000

* 20% van € 150.000 = € 30.000 (1 jaar carry-back)

2. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2024:

	096	Latente belastingvordering	10.000	
Aan	990	Belastingen		10.000

3. Het te compenseren verlies per ultimo 2024: $\text{€ } 800.000 -/- \text{€ } 150.000 + \text{€ } 50.000 = \text{€ } 700.000$.

4. De journaalpost van de verwerking van de belastingen in de jaarrekening over 2025:

	990	Belastingen	140.000*	
Aan	096	Latente belastingvordering		140.000

* Het geactiveerde bedrag aan latente belastingvordering over 2023 en 2024 wordt in 2025 afgeboekt als kosten van belastingen.

Opgave 4.7

(balansbenadering van de belastinglatentie)

1. De voorziening Vpb: € 381.000 -/- de ingevulde creditposten van in totaal € 351.000 = € 30.000.
2. De voorziening Vpb is gebaseerd op belastbare tijdelijke verschillen. Dit zijn:
 - voor de debetzijde: € 381.000 -/- € 241.000 = € 140.000
 - voor de creditzijde: € 80.000 -/- € 70.000 = € 10.000Voorziening Vpb: € 150.000 × 20% = € 30.000
3. Het fiscale eigen vermogen: € 241.000 -/- € 130.000 (ingevulde creditposten) = € 111.000

Opgave 4.8

(balansbenadering van de belastinglatentie)

1. De latente belastingvordering Vpb: € 335.000 -/- de ingevulde debetposten van in totaal € 315.000 = € 20.000.
2. De belastingclaim Vpb is gebaseerd op verrekenbare tijdelijke verschillen. Dit zijn:
 - voor de debetzijde: € 335.000 -/- € 395.000 = € 60.000
 - voor de creditzijde: € 40.000 -/- € 0 = € 40.000Belastingclaim Vpb: € 100.000 × 20% = € 20.000
3. Een latente belastingvordering komt niet voor op de fiscale balans, omdat de fiscale balans altijd de werkelijk te betalen belasting vermeldt, gebaseerd op het belastbare bedrag. Het verschil tussen de commerciële belastinglast en de werkelijk te betalen belasting komt op de commerciële balans tot uitdrukking in een voorziening Vpb of een latente belastingvordering, voor zover het gaat om belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen.

Opgave 4.9

(balansbenadering van de belastinglatentie)

Commerciële en fiscale balans Walrus bv per ultimo 2025

Debet	Commercieel	Fiscaal
<i>Vaste activa</i>	€ 140.000	€ 140.000
Gebouwen	€ 40.000	€ 40.000
Machines	€ 80.000	€ 80.000
<i>Vlottende activa</i>		
Grondstoffen	€ 120.000	€ 120.000
Debiteuren	€ 140.000	€ 140.000
Liquide middelen	<u>€ 60.000</u>	<u>€ 60.000</u>
Totaal	€ 580.000	€ 580.000
Credit	Commercieel	Fiscaal
<i>Eigen vermogen</i>		
Geplaatst aandelenkapitaal	€ 100.000	
Winstreserve	€ 350.000	
Fiscaal vermogen	_____	<u>€ 500.000*</u>
Totaal eigen vermogen	€ 450.000	€ 500.000
<i>Vreemd vermogen lang</i>		
Garantievoorziening	€ 10.000	€ 10.000
Voorziening Vpb	€ 50.000	
<i>Vreemd vermogen kort</i>		
Crediteuren	<u>€ 70.000</u>	<u>€ 70.000</u>
Totaal	€ 580.000	€ 580.000

* Het fiscale vermogen is gelijk aan het commerciële vermogen plus de voorziening Vpb. In het fiscale vermogen zit de HIR van € 250.000.

Opgave 4.10

(balansbenadering van de belastinglatentie)

1. De verschillen per balanspost:

Debet	Commercieel	Fiscaal	Verschillen
<i>Vaste activa</i>			
Deelnemingen	€ 285.000	€ 250.000	€ 35.000, overig
Goodwill	€ 40.000		€ 40.000, overig
Gebouwen	€ 220.000	€ 200.000	€ 20.000, belastbaar
Machines	€ 130.000	€ 100.000	€ 30.000, belastbaar
Latente belastingvordering Vpb	X		
<i>Vlottende activa</i>			
Grondstoffen	€ 70.000	€ 80.000	€ 10.000, verrekenbaar
Debiteuren	€ 90.000	€ 180.000	€ 90.000 verrekenbaar
Liquide middelen	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Totaal	€ 870.000	€ 845.000	€ 100.000 verrekenbaar, € 50.000 belastbaar, € 75.000 overig
<i>Eigen vermogen</i>			
Geplaatst aandelenkapitaal	€ 100.000		
Winstreserve	€ 550.000		
Fiscaal vermogen, inclusief KER		€ 725.000	€ 90.000*, belastbaar
Totaal eigen vermogen	€ 650.000	€ 725.000	

<i>Vreemd vermogen lang</i>			
Garantievoorziening	€ 100.000	€ 0	€ 100.000, verrekenbaar
Voorziening Vpb	Y		
<i>Vreemd vermogen kort</i>			
Crediteuren	<u>€ 120.000</u>	<u>€ 120.000</u>	Geen
Totaal	€ 870.000	€ 845.000	€ 100.000 verrekenbaar, € 90.000 belastbaar

* De KER van € 90.000 is een belastbaar tijdelijk verschil. Het overige verschil tussen het commerciële eigen vermogen en het fiscale eigen vermogen wordt veroorzaakt door de gesignaleerde verschillen per balanspost.

2. De belastinglatentie is gebaseerd op de verrekenbare en belastbare tijdelijke verschillen. Per saldo gaat het om € 60.000 verrekenbare tijdelijke verschillen. Dus de latente belastingvordering is 20% van € 60.000 = € 12.000.

3. De journaalpost van de verwerking van de latentie:

	096	Latente belastingvordering	12.000	
Aan	066	Winstreserve		12.000

Opgave 4.11

(resultatenbenadering van de belastinglatentie)

De journaalpost van de belastinglast:

	990	Kosten belastingen	60.000	
Aan	095	Passieve latentie		20.000
Aan	195	Te betalen Vpb		40.000

Opgave 4.12

(resultatenbenadering van de belastinglatentie)

1. De journaalpost van de belastinglast over 2024:

	990	Kosten belastingen	80.000	
Aan	095	Passieve latentie		10.000
Aan	195	Te betalen Vpb		70.000

2.

Grootboekrekening 095 Passieve latentie over 2024

Grootboek-rekening	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
Passieve latentie		€ 20.000 1/1 € 10.000 31/12	€ 30.000 31/12	Credit	Balans

Opgave 4.13 (vervolg van opgave 4.12)

(resultatenbenadering van de belastinglatentie)

1. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Kosten belastingen	55.000	
	095	Passieve latentie	25.000*	
Aan	195	Te betalen Vpb		80.000

* 20% van (€ 400.000 -/- € 275.000) = € 25.000

2.

Grootboekrekening 095 Passieve latentie

Grootboek-rekening	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
Passieve latentie	€ 25.000 31/12	€ 30.000 1/1	€ 5.000 31/12	Credit	Balans

3. Het berekenen van de belastinglatentie via de balansbenadering is gebaseerd op de verrekenbare en belastbare tijdelijke verschillen van balansposten. Per saldo gaat het om € 25.000 aan belastbare tijdelijke verschillen bij de machines. De passieve belastinglatentie is 20% van € 25.000 = € 5.000. Het verschil in de waardering van de deelnemingen is een overig tijdelijk verschil.

4. De journaalpost van de verwerking van de latentie:

	055	Winstreserve	5.000	
Aan	095	Passieve latentie		5.000

Opgave 4.14

(tijdelijke verschillen)

1. De verschillen op de balansposten 'Deelneming' en 'Goodwill' zijn overige tijdelijke verschillen.
2. Het saldo van de belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen is € 195.000. Vermenigvuldigd met het Vpb-tarief van 20% leidt dit tot een latentie van € 39.000. Dit bedrag is de voorziening Vpb per ultimo 2025, omdat het per saldo gaat om een belastbaar tijdelijk verschil.

Opgave 4.15

(van belastbaar verschil naar verrekenbaar verschil)

1. De commerciële boekwaarde per het einde van 2025: € 3.500.000 -/-
 $(€ 3.500.000 / 50) = € 3.430.000$.
2. De fiscale boekwaarde per het einde van 2025: € 3.500.000 -/- $((€ 3.500.000 - / - € 500.000) / 30) = € 3.400.000$.
3. Het berekenen van de belastinglatentie per het einde van 2025 via de resultatenbenadering is gebaseerd op het verschil in afschrijvingskosten: $(€ 70.000 - / - € 100.000) = € 30.000$. 20% van € 30.000 = € 6.000. Dit is een passieve latentie, omdat de commerciële winst in dit geval hoger is door een lagere afschrijving.
4. Het berekenen van de belastinglatentie per het einde van 2025 via de balansbenadering is gebaseerd op het verschil in boekwaarden: $€ 3.430.000 - / - 3.400.000 = € 30.000$. 20% van € 30.000 = € 6.000.
5. De commerciële boekwaarde per het einde van 2034: € 3.500.000 -/-
 $((€ 3.500.000 / 50) \times 10) = € 2.800.000$.
6. De fiscale boekwaarde per het einde van 2034: € 3.500.000 -/- $((€ 3.500.000 - / - € 500.000) / 30) \times 10 = € 2.500.000$.
7. Het berekenen van de belastinglatentie per het einde van 2034 via de balansbenadering is gebaseerd op het verschil in boekwaarden: $€ 2.800.000 - / - 2.500.000 = € 300.000$. 20% van € 300.000 = € 60.000. Dit is een passieve latentie, omdat de commerciële boekwaarde hoger is.

8. We berekenen de belastinglatentie per het einde van 2054 via de balansbenadering, gebaseerd op het verschil in boekwaarden. De commerciële boekwaarde is: € 3.500.000 -/-($(\text{€ } 3.500.000/50) \times 30$) = € 1.400.000. De fiscale boekwaarde is gelijk aan de restwaarde van € 500.000. De latentie is: $(\text{€ } 1.400.000 -/ - \text{€ } 500.000) \times 20\% = \text{€ } 180.000$. Dit is een passieve latentie, omdat de commerciële boekwaarde hoger is.
9. We berekenen de belastinglatentie per het einde van 2072 via de balansbenadering, gebaseerd op het verschil in boekwaarden. De commerciële boekwaarde is € 3.500.000 -/-($(\text{€ } 3.500.000/50) \times 48$) = € 140.000. De fiscale boekwaarde is gelijk aan de restwaarde van € 500.000. De latentie is: $(\text{€ } 140.000 -/ - \text{€ } 500.000) \times 20\% = \text{€ } 72.000$. Dit is een actieve latentie, omdat de commerciële boekwaarde lager is.

Opgave 4.16

(van belastbaar verschil naar verrekenbaar verschil)

- Als de commerciële winst in 2073 € 200.000 is, is de fiscale winst: € 200.000 + € 100.000 (commerciële afschrijving) = € 300.000.
- De te betalen Vpb is 20% van € 300.000 = € 60.000. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Kosten belastingen	40.000	
	096	Actieve latentie	20.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		60.000

- Per ultimo 2074 is de latentie 20% van € 500.000 = € 100.000. Dit is een actieve latentie, omdat de fiscale waarde lager is.

Opgave 4.17

(belastinglatentie)

- Als de commerciële winst in 2075 € 1.000.000 is, is de fiscale winst: € 1.000.000 -/ - € 500.000 (restwaarde) = € 500.000. De te betalen Vpb is dan 20% van € 500.000 = € 100.000.
- De commerciële journaalpost van de verkoop:

	100	Bank	600.000	
Aan	950	Boekwinst installatie		600.000

3. De fiscale journaalpost van de verkoop:

	100	Bank	600.000	
Aan	010	Installatie		500.000
Aan	950	Boekwinst installatie		100.000

4. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	200.000*	
Aan	096	Actieve latentie		100.000
Aan	195	Te betalen Vpb		100.000

* 20% van € 1.000.000 = € 200.000

Opgave 4.18

(belastinglatentie door toepassing van het ijzeren voorraadstelsel)

1. De waarde van de eindvoorraad op basis van fifo: $50.000 \times € 1,80 = € 90.000$.
2. De waarde van de eindvoorraad op basis van het ijzeren voorraadstelsel:
 $(200.000 \times € 1) - / - (150.000 \times € 2) = - / - € 100.000$.
3. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	40.000*	
Aan	095	Passieve latentie		38.000
Aan	195	Te betalen Vpb		2.000**

* 20% van € 200.000 = € 40.000

** 20% van (€ 200.000 - / - € 190.000, lagere waardering voorraad) = € 2.000

Opgave 4.19

(belastinglatentie door toepassing van het ijzeren voorraadstelsel)

1. De waarde van de eindvoorraad is bij fifo € 0, want er is geen eindvoorraad.
De voorraadmutatie is een afname van € 90.000.
2. De waarde van de eindvoorraad is bij het ijzeren voorraadstelsel - / - € 300.000, namelijk $(200.000 \times € 1) - / - (200.000 \times € 2,50)$. De voorraadmutatie is een toename van € 100.000.
3. De fiscale winst: € 100.000 (commerciële winst) + € 190.000 (verschil in voorraadmutatie) = € 290.000.

4. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	20.000*	
	096	Passieve latentie	38.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		58.000**

* 20% van € 100.000 = € 20.000

** 20% van € 290.000 = € 58.000

Opgave 4.20

(belastinglatentie en fiscale reserves)

- De commerciële winst is gelijk aan de fiscale winst en bedraagt € 325.000.
De belastbare winst = fiscale winst +/- toevoeging fiscale reserve: € 325.000 +/- € 45.000 = € 280.000.

2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	65.000*	
Aan	095	Passieve latentie		9.000**
Aan	195	Te betalen Vpb		56.000***

* 20% van € 325.000 = € 65.000

** 20% van € 45.000 = € 9.000

*** 20% van € 280.000 = € 56.000

Opgave 4.21

(belastinglatentie en fiscale reserves)

- De commerciële winst is gelijk aan de fiscale winst + de aanwending van de HIR (dit is fiscaal een kostenpost in de winst-en-verliesrekening): € 200.000 + € 45.000 = € 245.000.

De belastbare winst = fiscale winst + afname fiscale reserve: € 200.000 + € 45.000 = € 245.000. De commerciële winst is in 2025 dus gelijk aan de belastbare winst.

De aanwending van de HIR komt in mindering op de aanschafprijs van de nieuwe machine, en verlaagt de toekomstige fiscale afschrijving. De passieve belastinglatentie neemt dus in de komende jaren geleidelijk af met het verschil in afschrijvingen $\times$ 20%.

2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastingen	49.000*	
Aan	195	Te betalen Vpb		49.000

* 20% van € 245.000 = € 49.000

Opgave 4.22

(belastinglatentie en herwaardering)

1. De journaalpost van de herwaardering:

	015	Installatie	200.000	
Aan	098	Herwaarderingsreserve		200.000

2. De commerciële afschrijving:
- $(€ 500.000 + € 200.000)/10 = € 70.000$
- . De fiscale afschrijving:
- $€ 500.000/10 = € 50.000$
- .

Omdat de herwaardering in fiscale zin niet is toegestaan, moet het afschrijvingsverschil van $€ 70.000 - € 50.000 = € 20.000$ bij de fiscale winst worden opgeteld. De fiscale winst is: $€ 200.000 + € 20.000 = € 220.000$.

3. De journaalpost van de verwerking van de belastinglast:

	990	Belastingen	44.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		44.000*

* 20% van $€ 220.000 = € 44.000$

4. De journaalpost van de jaarlijkse vrijval van de herwaarderingsreserve:

	098	Herwaarderingsreserve	20.000*	
Aan	090	Overige reserves		20.000

* $1/10$ van $€ 200.000 = € 20.000$. Dit is gelijk aan de hogere jaarlijkse commerciële afschrijvingskosten.

5. De belastingdruk is te berekenen door de belastinglast te delen door de winst voor belastingen, en de uitkomst te vermenigvuldigen met 100%. De belastingdruk is
- $(€ 44.000/€ 200.000) \times 100\% = 22\%$
- .

Opgave 4.23

(belastinglatentie en herwaardering)

1. De journaalpost van de herwaardering:

	015	Installatie	200.000	
Aan	098	Herwaarderingsreserve (80%)		160.000
Aan	095	Passieve latentie (20%)		40.000

2. De commerciële (vennootschappelijke) afschrijving:
- $(€ 500.000 + € 200.000)/10 = € 70.000$
- . De fiscale afschrijving is:
- $€ 500.000/10 = € 50.000$
- .

Omdat de herwaardering in fiscale zin niet is toegestaan, moet het afschrijvingsverschil van € 70.000 -/- € 50.000 = € 20.000 bij de fiscale winst worden opgeteld. De fiscale winst is: € 200.000 + € 20.000 = € 220.000.

3. De journaalposten van de verwerking van de belastinglast:

	990	Belastingen	44.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		44.000*

* 20% van € 220.000 = € 44.000

	095	Passieve latentie	4.000*	
Aan	990	Belastingen		4.000

* $1/10 \times € 40.000 = € 4.000$

De bovenstaande journaalposten kunnen ook als één journaalpost worden weergegeven:

	990	Belastingen	40.000	
	095	Passieve latentie	4.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		44.000

4. De journaalpost van de jaarlijkse vrijval van de herwaarderingsreserve:

	098	Herwaarderingsreserve	16.000*	
Aan	090	Overige reserves		16.000

* $1/10$ van € 160.000 = € 16.000. Dit is gelijk aan de hogere jaarlijkse commerciële afschrijvingskosten na belastingen.

5. De belastingdruk is te berekenen door de belastinglast te delen door de winst voor belastingen, en de uitkomst te vermenigvuldigen met 100%. De belastingdruk is $(€ 40.000 / € 200.000) \times 100\% = 20\%$.

Opgave 4.24

(belastinglatentie en herwaardering)

1. De journaalpost van de herwaardering:

	015	Installatie	200.000	
Aan	098	Herwaarderingsreserve (80%)		160.000
Aan	095	Passieve latentie (20%)		40.000

2. De commerciële afschrijving: $(€ 500.000 + € 200.000)/10 = € 70.000$. De fiscale afschrijving: $€ 500.000/10 = € 50.000$.

De gerealiseerde herwaardering die in de winst-en-verliesrekening vrijvalt, is het verschil tussen de afschrijving op basis van de actuele waarde en de afschrijving op basis van historische kosten, en is dus € 20.000. De commerciële winst is: $€ 200.000 + € 20.000 = € 220.000$.

De fiscale afschrijving is: $€ 500.000/10 = € 50.000$. Omdat de herwaardering in fiscale zin niet is toegestaan, moet het afschrijvingsverschil van $€ 70.000 - € 50.000 = € 20.000$ bij de fiscale winst worden opgeteld als wordt uitgegaan van de commerciële winst vóór vrijval van de gerealiseerde herwaardering. De fiscale winst is: $€ 200.000 + € 20.000 = € 220.000$.

De fiscale winst is bij deze methode altijd gelijk aan de commerciële winst na vrijval van de herwaardering.

3. De te betalen Vpb is: 20% van $€ 220.000 = € 44.000$. De journaalpost van de verwerking van de belastinglast:

	990	Belastingen	44.000	
Aan	195	Te betalen Vpb		44.000

4. De journaalpost van de jaarlijkse vrijval van de herwaarderingsreserve:

	098	Herwaarderingsreserve	16.000	
	095	Passieve latentie	4.000	
Aan	998	Gerealiseerde herwaardering		20.000*

* $1/10$ van $(€ 160.000 + € 40.000) = € 20.000$

5. De belastingdruk is te berekenen door de belastinglast te delen door de winst voor belastingen, en de uitkomst te vermenigvuldigen met 100% . De belastingdruk is $(€ 44.000/€ 220.000) \times 100\% = 20\%$.

Opgave 4.25

(belastinglatentie en herwaardering)

1.

Commerciële winst-en-verliesrekening Schaap bv

Omzet		€ 850.000
Grondstoffen		€ 275.000 -/-
Brutowinst		<u>€ 575.000</u>
Afschrijving pand	€ 70.000	
Lonen	€ 220.000	
Overige bedrijfskosten	<u>€ 85.000</u> +	
Som der bedrijfslasten		<u>€ 375.000</u> -/-
Bedrijfsresultaat op basis van de actuele waarde		€ 200.000
Gerealiseerde herwaardering		<u>€ 20.000</u> +
Bedrijfsresultaat op basis van de historische kosten		€ 220.000
Belastinglast		<u>€ 44.000</u> -/-
Resultaat na belastingen		€ 176.000

2.

Fiscale winst-en-verliesrekening Schaap bv

Omzet		€ 850.000
Grondstoffen		<u>€ 275.000</u> -/-
Brutowinst		€ 575.000
Afschrijving pand	€ 50.000	
Lonen	€ 220.000	
Overige bedrijfskosten	<u>€ 85.000</u> +	
Som der bedrijfslasten		<u>€ 355.000</u> -/-
Fiscale winst		€ 220.000

Opgave 4.26

(belastinglatentie door een overname)

1. Zonder rekening te houden met een belastinglatentie is de goodwill te berekenen door de aankoopprijs te verminderen met de reële waarde: € 1.000.000 -/- € 850.000 = € 150.000.
2. Door rekening te houden met een belastinglatentie van 20%, wordt de reële waarde van het overgenomen activum € 850.000 -/- € 30.000 (latente belastingsschuld) = € 820.000. De goodwill is € 1.000.000 -/- € 820.000 = € 180.000.
3. De journaalpost bij Van Duiven bv van de aankoop van de deelneming:

	030	Deelneming Sperwer bv	820.000	
	031	Goodwill deelneming Sperwer bv	180.000	
Aan	100	Liquide middelen		1.000.000

4. De vennootschappelijke balans van Sperwer bv na aanpassing aan de reële waarde:

Debet		Credit	
Vaste activa	€ 575.000	Eigen vermogen	€ 820.000
Vlottende activa	<u>€ 525.000</u>	Passieve belastinglatentie	€ 30.000
		Schulden, inclusief voorzieningen	<u>€ 250.000</u>
Totaal	€ 1.100.000	Totaal	€ 1.100.000

5. De fiscale balans van Sperwer bv na de overname:

Debet		Credit	
Vaste activa	€ 400.000	Eigen vermogen	€ 700.000
Vlottende activa	<u>€ 500.000</u>	Schulden, inclusief voorzieningen	<u>€ 200.000</u>
Totaal	€ 900.000	Totaal	€ 900.000

Opmerking: de fiscale waarden van de bezittingen en de schulden (inclusief de voorzieningen) veranderen niet door de overname van de aandelen.

Opgave 4.27 (belastingdruk)

1. De belastinggrondslag:

Commerciële winst voor belastingen	€ 275.000
Resultaat deelneming (valt onder de deelnemingsvrijstelling)	€ 57.000 -/-
Kosten boetes	<u>€ 2.000</u> +
Belastinggrondslag	€ 220.000

2. De belastinglast is: $20\% \times € 220.000 = € 44.000$.
3. Het feitelijke belastingpercentage is de belastinglast, gedeeld door de commerciële winst voor belastingen: $(€ 44.000 / € 275.000) \times 100\% = 16\%$.
4. Er is hier sprake van onderdruk, omdat het feitelijke tarief lager is dan het toegepaste tarief van 20%.

Opgave 4.28 (belastingdruk)

1. De belastinggrondslag:

Commerciële winst voor belastingen	€ 57.000
Fiscaal niet-afrekbare kosten	<u>€ 6.000</u> +
Belastinggrondslag	€ 63.000

Tijdelijke verschillen – zoals de vorming van een fiscale reserve – hebben geen invloed op de belastinggrondslag, omdat daarvoor een latentie wordt gevormd. Alleen de permanente en de overige tijdelijke verschillen hebben invloed op de belastinggrondslag.

2. De belastinglast is: $20\% \times € 63.000 = € 12.600$.
3. Het feitelijke belastingpercentage is de belastinglast, gedeeld door de commerciële winst voor belastingen: $(€ 12.600 / € 57.000) \times 100\% = 22\%$ (afgerond).
4. Er is hier sprake van overdruk, omdat het feitelijke tarief hoger is dan het toegepaste tarief van 20%.

Opgave 4.29

(belastingdruk)

1. De belastinggrondslag is de commerciële winst voor belastingen, gecorrigeerd met de permanente en de overige tijdelijke verschillen:

Commerciële winst voor belastingen	€ 120.000
Opbrengst deelnemingen	€ 120.000 -/-
Afschrijving goodwill	€ 40.000 +
Investeringsaftrek	€ 4.000 -/-
Fiscaal niet-aftrekbare kosten	<u>€ 5.000</u> +
Belastinggrondslag	€ 41.000

2. De belastinglast is: 20% van € 41.000 (belastinggrondslag) = € 8.200.
3. De te betalen Vpb is: 20% van € 21.000 (belastbare winst) = € 4.200.
4. Het feitelijke belastingpercentage is de belastinglast, gedeeld door de commerciële winst voor belastingen: $(€ 4.200 / € 120.000) \times 100\% = 3,5\%$.
5. Er is hier sprake van onderdruk, omdat het feitelijke tarief lager is dan het toegepaste tarief van 20%.
6. De journaalpost die Orka bv maakt van de belastinglast:

	990	Belastinglast	8.200	
Aan	095	Latente Vpb		4.000
Aan	195	Te betalen Vpb		4.200

Opgave 4.30

(belastingdruk en herwaardering)

1. De vennootschappelijke afschrijving is: $1/10 \times (€ 200.000 -/- € 20.000) = € 18.000$.
De fiscale afschrijving is: $1/10 (€ 200.000 -/- € 40.000) = € 16.000$.
2. De fiscale winst is: $€ 100.000 + € 2.000 = € 102.000$. De acute Vpb is: 20% van $€ 102.000 = € 20.400$.

3. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastinglast	20.000	
	095	Actieve latentie als gevolg van een afwijkend afschrijvingssysteem	400	
Aan	195	Te betalen Vpb		20.400

4. De commerciële boekwaarde (vóór de herwaardering) is: $200.000 -/-(7 \times \text{€ } 18.000) = \text{€ } 74.000$.

5. De journaalpost van de herwaardering:

	020	Hijskraan	7.400	
Aan	094	Herwaarderingsreserve (80%)		5.920
Aan	096	Passieve latentie als gevolg van herwaardering (20%)		1.480

6. Zonder rekening te houden met de herwaardering is de commerciële boekwaarde: $\text{€ } 200.000 -/-(8 \times \text{€ } 18.000) = \text{€ } 56.000$.7. Rekening houdend met de herwaardering is de commerciële boekwaarde: $(\text{€ } 200.000 \times 1,10) -/-(8 \times \text{€ } 18.000 \times 1,10) = \text{€ } 61.600$. Of: $\text{€ } 56.000 \times 1,10 = \text{€ } 61.600$.8. De passieve latentie per als gevolg van de herwaardering is: 20% van $(\text{€ } 61.600 -/-\text{€ } 56.000) = \text{€ } 1.120$.9. De fiscale boekwaarde is: $\text{€ } 200.000 -/-(8 \times \text{€ } 16.000) = \text{€ } 72.000$.10. Het verschil in afschrijving is $19.800 -/-\text{€ } 16.000 = \text{€ } 3.800$. Dit verschil is voor $\text{€ } 18.000 -/-\text{€ } 16.000 = \text{€ } 2.000$ toe te rekenen aan het afwijkende fiscale afschrijvingssysteem. Het verschil is voor $\text{€ } 19.800 -/-\text{€ } 18.000 = \text{€ } 1.800$ toe te rekenen aan de herwaardering.11. De fiscale winst is: $\text{€ } 10.000 + \text{€ } 3.800 = \text{€ } 13.800$. De acute Vpb is: 20% van $\text{€ } 13.800 = \text{€ } 2.760$.

12. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastinglast	2.000	
	095	Actieve latentie als gevolg van een afwijkend afschrijvingssysteem	400	
	096	Passieve latentie als gevolg van herwaardering (20%)	360*	
Aan	195	Te betalen Vpb		2.760

* $20\% \text{ van } \text{€ } 1.800 = \text{€ } 360$

13. De journaalpost van de gerealiseerde herwaarderingsreserve:

	094	Herwaarderingsreserve	1.440*	
Aan	090	Overige reserves		1.440

* $(€ 19.800 -/- € 18.000) \times 80\% = € 1.440$

14. De belastingdruk is: $(€ 2.000/€ 10.000) \times 100\% = 20\%$.

15. Het verschil in boekwaarde door de herwaardering is: $€ 61.600 -/- € 56.000 = € 5.600$.
De passieve latentie door de herwaardering is: $€ 5.600 \times 20\% = € 1.120$. Dit komt overeen met: $€ 1.480 -/- € 360 = € 1.120$.

16. Zonder rekening te houden met de herwaardering is de vennootschappelijke boekwaarde: $€ 200.000 -/- (8 \times € 18.000) = € 56.000$. De fiscale boekwaarde is: $€ 200.000 -/- (8 \times € 16.000) = € 72.000$. De actieve latentie is: $(€ 72.000 -/- € 56.000) \times 20\% = € 3.200$.

Opgave 4.31

(belastingdruk en herwaardering)

1. De journaalpost van de herwaardering:

	020	Hijskraan	7.400	
Aan	094	Herwaarderingsreserve		7.400

2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastinglast	2.360*	
	095	Actieve latentie als gevolg van een afwijkend afschrijvingssysteem	400	
Aan	195	Te betalen Vpb		2.760

* 20% van $€ 10.000$ (commerciële winst) + 20% van $(€ 19.800 -/- € 18.000)$ (afschrijvingsverschil door herwaardering) = $€ 2.360$

3. De journaalpost van de gerealiseerde herwaardering:

	094	Herwaarderingsreserve	1.800	
Aan	090	Overige reserves		1.800*

* $€ 19.800 -/- € 18.000 = € 1.800$

4. De belastingdruk is: $(€ 2.360/€ 10.000) \times 100\% = 23,6\%$.

Opgave 4.32

(belastingdruk en herwaardering)

1. De journaalpost van de herwaardering:

	020	Hijskraan	7.400	
Aan	094	Herwaarderingsreserve (80%)		5.920
Aan	096	Passieve latentie als gevolg van herwaardering (20%)		1.480

2. De journaalpost van de gerealiseerde herwaardering:

	094	Herwaarderingsreserve	1.440	
	096	Passieve latentie als gevolg van herwaardering	360	
Aan	998	Gerealiseerde herwaardering		1.800*

* € 19.800 -/- € 18.000 = € 1.800

3. Het commerciële resultaat is: € 10.000 + € 1.800 = € 11.800.

Het fiscale resultaat is: € 10.000 + € 3.800 (afschrijvingsverschil) = € 13.800.

4. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastinglast	2.360	
	095	Actieve latentie als gevolg van een afwijkend afschrijvingssysteem	400*	
Aan	195	Te betalen Vpb		2.760

* 20% van € 2.000 = € 400

5. De belastingdruk is $(€ 2.360 / € 11.800) \times 100\% = 20\%$.**Opgave 4.33**

(belastingdruk en herwaardering)

1. De journaalpost van de herwaardering:

	020	Hijskraan	7.400	
Aan	094	Herwaarderingsreserve (80%)		5.920
Aan	096	Passieve latentie als gevolg van herwaardering (20%)		1.480

2. De journaalpost van de belastinglast:

	990	Belastinglast vennootschappelijke winst	2.000	
	991	Belastinglast als gevolg van herwaardering	360*	
	095	Actieve latentie als gevolg van een afwijkend afschrijvingssysteem	400	
Aan	195	Te betalen Vpb		2.760

* 20% van € 1.800 = € 360

3. De journaalpost van de overboeking van de passieve latentie naar de herwaarderingsreserve:

	096	Passieve latentie als gevolg van herwaardering	360	
Aan	094	Herwaarderingsreserve		360

4. De journaalpost van de gerealiseerde herwaardering:

	094	Herwaarderingsreserve	1.800*	
Aan	090	Overige reserves		1.800

* ((€ 19.800 -/- € 18.000) × 80% = € 1.440) + € 360 = € 1.800

5. De belastingdruk is: (€ 2.360/€ 10.000) × 100% = 23,6%.